

Фаховий коледж

Приватного вищого навчального закладу
«Медико-Природничий Університет»

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Фармацевтична опіка
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	I8 Фармація
Галузь знань	I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	III рік / 5 семестр
Кількість кредитів ЄКТС/ Обсяг	Кредитів - 3 усього годин – 90 лекції – 30 практичні – 24 самостійна робота – 36
Викладач ІІІ	Токарева О.М.
Е-mail, контактний телефон викладача	direktoratkoledz@gmail.com ; 0975601883
Посилання на сайт	http://vnz-mpu.com.ua/
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	<p>Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання для підготовки фахівців спеціальності I8 «Фармація» освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» відповідно до стандарту фахової передвищої освіти, встановлених за освітньо-професійною програмою «Фармація».</p> <p>Фармацевтична опіка є інтегральною навчальною дисципліною, яка розкриває практичне застосування фундаментальних знань медико-біологічних та фармацевтичних наук для забезпечення надання якісної та безпечної фармацевтичної допомоги (послуги) під час звернення відвідувачів до аптеки з певними скаргами на самопочуття, відповідно до положень чинних Належних практик та принципів, на яких ґрунтується фармацевтична опіка.</p>
Мета та завдання курсу	<p>Мета: набуття комплексу знань, професійно важливих умінь та навичок, що дозволить, при зверненні відвідувачів до аптеки, розпізнати загрозливі симптоми, які потребують обов'язкової консультації лікаря, обрати максимально раціональну лікарську терапію для конкретного хворого, здійснити фармацевтичну опіку в умовах аптеки, виявити ранні клінічні ознаки негативного впливу лікарських засобів на організм хворого та провести</p>

корекцію таких станів.

Знання та вміння після опанування дисципліни:

1. Демонструє знання та розуміння основних медико-біологічних, фармацевтичних термінів та понять.
2. Застосовує знання вимог законодавчо-нормативних, правових актів та положень Належних фармацевтичних практик для вирішення професійних питань.
3. Розпізнає загрозові для життя симптоми при зверненні пацієнтів/відвідувачів до аптеки.
4. Обирає максимально раціональну лікарську терапію для конкретного хворого при відсутності загрозових симптомів.
5. Обґрунтовує доцільність вибору лікарського засобу та лікарської форми, з метою забезпечення ефективного і безпечного їх застосування.
6. Здійснює фармацевтичну опіку з урахуванням категорій населення, які потребують особливої уваги під час відповідального самолікування (особи літнього та похилого віку, підлітки, новонароджені діти, вагітні жінки, жінки в період лактації).
7. Консультує споживачів лікарських препаратів та товарів аптечного асортименту, дотримуючись принципів фармацевтичної опіки.
8. Класифікує лікарські засоби за умовами зберігання та умовами відпуску з аптеки.
9. Надає рекомендації щодо клініко-фармацевтичних аспектів лікарської взаємодії, взаємодії лікарських препаратів з продуктами харчування, алкоголем, з метою попередження небажаних реакцій організму.
10. Надає загальні рекомендації щодо особливостей поведінки, організації способу життя, харчування пацієнтів при наявності певних симптомів.
11. Проводить інформаційно-профілактичну роботу серед населення та медичних працівників.
12. Пропагує сучасні форми та методи формування здорового способу життя

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фармацевтична опіка» у здобувача освіти будуть сформовані наступні компетентності:

Загальні:

- ЗК3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності:

- СК3. Здатність застосовувати на практиці принципи фармацевтичної етики та деонтології, розуміти соціальні наслідки професійної діяльності.
- СК4. Здатність проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширення захворювань, популяризації здорового способу життя та покращення його якості.
- СК12. Здатність відпускати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.

СК13. Здатність надавати фармацевтичну допомогу (послугу) споживачам лікарських засобів та товарів аптечного асортименту.

СК14. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді.

• **основні завдання навчальної дисципліни на досягнення результатів навчання:**

РН10. Не допускати відпуску неякісних та фальсифікованих лікарських засобів з аптеки та її структурних підрозділів.

РН12. Забезпечувати належне зберігання та схоронність лікарських засобів та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативних документів.

РН18. Виконувати операції, пов'язані з прийманням лікарських засобів від постачальників.

РН19. Реалізовувати (відпускати) лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.

РН20. Класифікувати лікарські засоби за фармакологічними групами, умовами зберігання та умовами відпуску з аптеки.

РН21. Здатність розпізнавати загрози для життя симптоми при зверненні в аптеку відвідувачів, які потребують обов'язкової консультації лікаря.

Зміст курсу

№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні положення фармацевтичної опіки. Основні положення Належної аптечної практики	4
2.	Тема 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань (біль у горлі, риніт, кашель, лихоманка)	2
3.	Тема 3. Фармацевтична опіка при профілактиці застудних захворювань.	2
4.	Тема 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю.	2
5.	Тема 5. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні болю голови та зубного болю.	2
6.	Тема 6. Фармацевтична опіка при лікуванні симптомів алергії.	2
7.	Тема 7. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні корости та педикульозу.	2
8.	Тема 8. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів діяльності ЦНС.	4
9.	Тема 9. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів травлення (діареї, дисбіозу, метеоризму, печії та запору, ферментативної недостатності підшлункової залози, порушеннях функції жовчного міхура та жовчовивідних шляхів).	2
10.	Тема 10. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні уражень шкіри	2
11.	Тема 11. Фармацевтична опіка окремих категорій пацієнтів/відвідувачів аптеки.	4
12.	Тема 12. Клініко-фармацевтичні аспекти взаємодії ліків та продуктів харчування.	2
	Усього:	30
№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1.	Тема 1. Загальні положення фармацевтичної опіки. Основні положення Належної аптечної практики	2
2.	Тема 2. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань (біль у горлі, риніт, кашель, лихоманка)	2
3.	Тема 3. Фармацевтична опіка при профілактиці застудних захворювань.	2
4	Тема 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні суглобового та м'язового болю.	2

5	Тема 5. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні болю голови та зубного болю.	2
6	Тема 6. Фармацевтична опіка при лікуванні симптомів алергії.	2
7	Тема 7. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні корости та педикульозу.	2
8	Тема 8. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів діяльності ЦНС.	2
9	Тема 9. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні розладів травлення (діареї, дисбіозу, метеоризму, печії та запору, ферментативної недостатності підшлункової залози, порушеннях функції жовчного міхура та жовчовивідних шляхів).	2
10	Тема 10. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні уражень шкіри	2
11	Тема 11. Фармацевтична опіка окремих категорій пацієнтів/відвідувачів аптеки.	2
12	Тема 12. Клініко-фармацевтичні аспекти взаємодії ліків та продуктів харчування.	2
	Усього:	24
№ з/п	САМОСТІЙНА РОБОТА	Кількість годин
1.	Позитивні та негативні сторони впровадження концепції самолікування в структуру охорони здоров'я.	2
2.	Привести перелік обов'язкових дій фармацевта в рамках GPP, при здійсненні фармацевтичної опіки.	2
3.	Привести алгоритм дій фармацевта при здійсненні фармацевтичної опіки.	2
4.	Основні рекомендації та консультації пацієнта, які має надати фармацевт в рамках фармацевтичної опіки, після вибору необхідного безрецептурного препарату.	2
5.	Перелік практичних дій (вмін), які має демонструвати фармацевт, при наданні рекомендацій та консультацій в рамках фармацевтичної опіки.	2
6.	Умови для якісної фармацевтичної опіки.	2
7.	Фактори, що впливають на біодоступність.	2
8.	Розкрити поняття – фармацевтична опіка. Очікувані результати фармацевтичної опіки.	2
9.	Інформація, яку необхідно отримати фармацевту для оцінки потреб пацієнта.	2
10	Загрозливі симптоми, які вимагають негайного звернення до лікаря при захворюванні на риніт.	2
11	Алгоритм фармацевтичної опіки при риніті.	2
12	Додаткова інформація, яка обов'язково доводиться до пацієнта при відповідальному самолікуванні.	2
13	Загрозливі симптоми при кашлі, які вимагають негайного звернення до лікаря.	2
14	Загрозливі симптоми, які вимагають негайного звернення до лікаря при болю у м'язах і спині.	2
15	Алгоритм фармацевтичної опіки при болю у м'язах.	2
16	Алгоритм фармацевтичної опіки при болю у спині.	2
17	Загрозливі симптоми, що вимагають негайного звернення до лікаря при наявності печії.	2
18	Алгоритм фармацевтичної опіки при симптоматичному лікуванні печії.	2

Усього:		36
Пререквізити	Знання з фармакогнозії з елементами фармацевтичної ботаніки, латинської мови та медичної термінології, анатомії з основами фізіології, гігієни з основами, мікробіології	
Кореквізити	фармакологія, організації та економіка фармації, фармакогнозія та технології ліків	
Постреквізити	Післядипломне навчання також закладає фундамент для подальшого засвоєння студентами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем бакалавр.	
Методи навчання	За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, практичні заняття, практична робота. Репродуктивні (закріплення знань та практичних умінь, навичок), інноваційні (проблемне навчання, модульне засвоєння знань, інформаційно-комп'ютерні технології, дистанційне навчання, контекстне навчання)	
Засоби діагностики	При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю: <ul style="list-style-type: none"> • тестування (усне, письмове, комп'ютерне); • контроль виконання практичної роботи; • усне опитування; • усна співбесіда. 	
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (залік)	
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Фармацевтична опіка у професійній діяльності фармацевта. Основні положення Належної аптечної практики. 2. Класифікації лікарських засобів. Поняття про ОТС-препарати. 3. Побічна дія лікарських препаратів. Роль фармацевта у системі фармакологічного нагляду. 4. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні застудних захворювань (риніт, біль у горлі, кашель, лихоманка). 5. Фармацевтична опіка при профілактиці захворювання на грип та ГРВІ. 6. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань вуха. 7. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні болю у м'язах та суглобах, головного та зубного болю. 8. Фармацевтична опіка при лікуванні симптомів алергії. 9. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні поверхневих ран, опіків та обморожень. 10. Фармацевтична опіка при лікуванні грибкових уражень шкіри та нігтів. 11. Фармацевтична опіка при лікуванні герпетичного ураження губ, вірусних уражень шкіри та слизових оболонок. 12. Фармацевтична опіка: акне, себорея, алопеція, свербіж. Лікарські засоби для догляду за шкірою. 13. Фармацевтична опіка при паразитарних захворюваннях шкіри. 14. Фармацевтична опіка: порушення мозкового кровообігу, пам'яті, тривожні стани, стрес, безсоння, астенія. 15. Сприяння відмови від тютюнопаління. 16. Фармацевтична опіка: печія, функціональна диспепсія, порушенні апетиту, закреп, діарея, метеоризм, дисбактеріоз. 17. Фармацевтична опіка: порушення функції жовчного міхура та жовчовивідних шляхів, функції печінки. 18. Фармацевтична опіка: ферментна недостатність підшлункової залози. 19. Фармацевтична опіка: анемії. 		

20. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні захворювань нирок та сечовивідних шляхів.
21. Фармацевтична опіка: застосування контрацептивних засобів. Симптоматичне лікування клімактеричних розладів.
22. Принципи клініко-фармацевтичного підходу до вибору вітамінів, мінеральних добавок.
23. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень функції опорно-рухового апарату (остеопороз, остеоартроз).
24. Фармацевтична опіка при місцевому порушенні кровообігу (варикозне розширення вен, геморої).
25. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні порушень органів зору.
26. Фармацевтична опіка при симптоматичному лікуванні стоматологічних захворювань.
27. Фармацевтична опіка при профілактиці гельмінтозів.
28. Фармацевтична опіка окремих категорій пацієнтів/відвідувачів аптеки (діти, люди похилого віку, вагітність, лактація).
29. Клініко-фармацевтичні аспекти взаємодії лікарських препаратів, ліків та продуктів харчування.
30. Алгоритм фармацевтичної опіки при формуванні аптечки першої допомоги.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Фармацевтична опіка» є обов'язковою для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Фармація» спеціальності І8 Фармація.

Політика курсу базується на виконанні у повному обсязі навчальної програми курсу, відпрацюванні пропущених занять, виконанні самостійних завдань, академічній доброчесності. Присутність на всіх заняттях є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків за поважною причиною).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролів результатів без використання зовнішніх джерел інформації; самостійне виконання індивідуальних завдань та посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі здобувачами та викладачами.

Політика оцінювання курсу

Поточна успішність із гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін що викладаються здобувачам фахової передвищої освіти Фахового коледжу ПВНЗ «Медико-Природничий Університет» для об'єктивного вимірювання навчальних досягнень застосовуються такі види шкал оцінювання: 200-бальна шкала та традиційна 4-бальна шкала.

Бали з навчальних дисциплін конвертуються у традиційну 4-бальну шкалу: «5» – від 180 до 200 балів; «4» – від 150 до 179 балів; «3» – від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати здобувач освіти; «2» – нижче мінімальної кількості балів.

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Поточний контроль – здійснюється під час практичних та лекційних занять, а також шляхом відпрацювання заборгованостей і незадовільних оцінок, проведення індивідуальних консультацій.

Модульний контроль – здійснюється у формі контрольної роботи або тестування по завершенні вивчення певного модулю з курсу.

Підсумковий контроль – залік.

Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.

Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми

з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань.

Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.

Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях за певний період.

Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати складання здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми. знань студентів здійснюється під час проведення заліку згідно розкладу.

Форма проведення заліку є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки. Всі види контролю за навчальну діяльність здобувачу виставляються за 4-бальною шкалою:

Оцінка (відмінно) виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, приймати рішення, правильно вибирати тактику дій, послідовно упевнено виконувати практичні навички у відповідності до алгоритмів.

Оцінка (добре) виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, добре володіє вивченим матеріалом, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію; використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; відповідь його логічна, хоч і має неточності. Уміє послідовно виконувати практичні навички у відповідності до алгоритмів з урахуванням незначних коментарів викладача.

Оцінка (задовільно) виставляється здобувачу, який за допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал та вибирає тактику дій, може повторити за зразком певну операцію, дію; правильно послідовно, але невпевнено виконує практичні навички у відповідності до алгоритмів; відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Оцінка (незадовільно) виставляється здобувачу, який може розрізнити об'єкти вивчення, але невірно оцінює ситуацію, неправильно вибирає тактику дій, що зумовлює погіршення ситуації, неправильно виконує практичні навички; відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання.

Розподіл балів, що отримують здобувачі освіти (очна форма навчання)

Підсумковий контроль вважається складеним, якщо здобувач освіти набрав не менше 60 % від максимальної кількості балів, передбачених для підсумкового контролю. Загальна мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач освіти для успішного завершення вивчення

освітнього компонента, становить 120 балів із 200. Підсумкові результати навчання оцінюються за 200-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Співвідношення між результатами поточного контролю та підсумкового контролю становить 60 % та 40 % відповідно.

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про оцінювання результатів навчання у Фаховому коледжі ПВНЗ «Медико-Природничий Університет».

Конвертація балів ЄКТС у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
від 180 до 200 балів	«5»
від 150 до 179 балів	«4»
від 149 до 70 балів (мінімальної кількості балів), яку повинен набрати студент	«3»
від 69 і менше кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180 – 200	A	відмінно	зараховано
165 - 179	B	добре	
150 - 164	C		
135 - 149	D	задовільно	
120 - 134	E		
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна:

1. Зупанець, В. Черних, С. Попов та ін. Фармацевтична опіка: практичний посібник. - Київ: Фармацевт. -2025. – 244 с.

https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/2022_7_pf.pdf

2. С.Ю. Штриголь, І.М. Риженко, К.Г. Щокіна та ін. Фармакологія: навчально-методичний посібник з позааудиторної та аудиторної роботи здобувачів вищої освіти. Харків : Вид-во НФаУ, 2023. – 277 с.

3. І.А. Зупанець, С.К. Шебеко, В.В. Черних та ін. Фармацевтична опіка пацієнтів при симптоматичному лікуванні захворювань сечовидільної системи : метод. рек. — Харків : Золоті сторінки, 2020. - 40 с.

Додаткова

1. Самура Б.Б., Крайдашенко О.В., Галаєва Я.Ю., Нальотов С.В., Грінь А.К. та ін. Клінічна фармакологія: Посібник для практич. занять. Донецьк: Вебер, 2009. 181 с

2. А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик Симптоми та синдроми в практичній фармації. Принципи терапії : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.— Харків : Золоті сторінки, 2018. — 116 с.

3. Симптоми та синдроми в практичній фармації. Принципи терапії : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / І.А. Зупанець, С.Б. Попов, Ю.С. Рудик та ін. ; за ред. І.А. Зупанця, В.П. Черних. — Харків : Золоті сторінки, 2018. — 116 с.

4. В.Й.Кресюн, С.Б.Стречень, Г.Г.Відавська, Т.В.Трегуб, І.В.Погоріла, Г.О.Полуденко. Навчально-методичний посібник до практичних занять з клінічної фармакології. Одеса: ОНМУ. – 2016. – 148 с. [Google disk](#)

5. Клінічна фармація : підруч. для ВНЗ / І. А. Зупанець [та ін.] ; за ред.: В. П. Черних, І. А.Зупанця, І. Г. Купновицької ; НФаУ. - Х. : НФаУ : Золоті сторінки, 2013. - 911 с.

Інтернет ресурси

1. Законодавство України - <http://zakon.rada.gov.ua/>

2. Інформаційна система „Компендіум” - <http://compendium.com.ua//>

3. Інформаційна система „Лікарські засоби” (Моріон). <http://pharmbase.com.ua/>

4. Державний реєстр ЛЗ (Експертний центр ЛЗ) <http://www.drlz.kiev.ua/>

5. Довідник лікарських засобів <http://www.drlz.kiev.ua/>

6. Державний реєстр медичної техніки та ВМП <http://portal.diklz.gov.ua/PublicSite/PUB/VMList.aspx>

8. Національний перелік ОЛЗ та ВМП (МОЗ України). http://www.moz.gov.ua/ua/portal/register_naclist/

9. Накази МОЗ України. База стандартів медичної допомоги в Україні: Реєстр медико-технологічних документів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/>

10. МОЗ України. ПРОТОКОЛ ФАРМАЦЕВТА ПРИ ВІДПУСКУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ БЕЗ РЕЦЕПТА «СИМПТОМАТИЧНЕ ЛІКУВАННЯ АЛЕРГІЇ» 2022.- 244 с.

https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/2022_7_pf.pdf